

Alina Matei: Mulțumesc, stimată doamnă avocat Bianca Opriș, pentru timpul acordat cititorilor JURIDICE.ro. Încântată să-l cunosc pe Legisman, de asemenea! Vom discuta despre el și despre reguli, mai bine spus despre cartea dumneavoastră ”*Învață cu Legisman. Care-i treaba cu regulile*”, carte apărută la Editura Solomon, la sfârșitul anului trecut. Cum de avocata Bianca Opriș a scris o carte pentru copii?

<https://carti.juridice.ro/10807/invata-cu-legisman-bianca-opris.html>

Bianca Opriș: Și eu vă mulțumesc mult pentru invitație, este o reală plăcere și bucurie să pot vorbi cu dumneavoastră despre acest subiect!

Cartea este un proiect de suflet și este scrisă atât din ipostaza de mamă, cât și din cea de avocat. Maternitatea, pe lângă experiențele minunate pe care mi le oferă zi de zi, este cea care a contribuit la potențarea laturii mele creative. De aceea, am simțit că prin apariția acestei cărți pot aduce un tribut copilăriei și copiilor în special, punându-mi cunoștințele juridice în slujba acestora. Pot părea cuvinte mari, însă „darurile ”pe care le-am primit de când am devenit mamă sunt de neprețuit și atunci, nimic din ceea ce eu le pot oferi copiilor, nu poate fi prea mult.

Alina Matei: În prefața destinată părinților, semnată de dumneavoastră, se face o legătură între cunoașterea regulilor/legilor și independența copiilor. O să vă rog să ne spuneți cum poate fi consolidată această legătură la copii.

Bianca Opriș: Copiii sunt persoane ce trăiesc în aceeași societate cu adulții și, de aceea, este la fel de util pentru ei, cum este și pentru adulți, să aibă acces la informații, să le fie transmise cunoștințe din diferite domenii de activitate adaptate nivelului lor de vârstă.

Responsabilitatea, independența pot fi consolidate în timp, este un proces de durată. Nu există o procedură clară care să ne ducă spre un rezultat previzibil în cel mai scurt timp. Însă, simplul fapt că le permitem copiilor, în mod constant, să aleagă comportamentul pe care doresc să îl adopte este un câștig pentru aceștia, este un pas înainte către independența pe care și ei și-o doresc. Aceasta presupune ca acei copii să cunoască în prealabil atât regulile/legile, cât și **consecințele** pe care le pot produce acțiunile/faptele lor, putând alege astfel, în cunoștință de cauză, între respectarea sau nerespectarea acestora. Este vorba despre liberul arbitru, pe care orice copil

ar trebui să îl exerseze încă de mic, chiar dacă alegerile copilului nu vor fi mereu pe placul adulților din jurul său.

În prefața cărții eu vorbesc și din postura de avocat, dar consider că oricare ar fi cunoștințele pe care copiii le dobândesc, din orice alt domeniu, le sunt la fel de folositoare.

Alina Matei: Reguli, reguli și iar reguli. Copiii asta aud tot timpul. Totul constă în reguli?

Bianca Opreș: Într-adevăr, în copilăria mică și mijlocie copiii aud acest cuvânt destul de des și la un moment dat pot resimți o presiune exterioară crezând că totul constă în reguli, activități pe care ei sunt obligați să le execute, ca niște soldăței. Iar noi, adulții, cei atotcunoscători, le transmitem în mod arbitrar cerințele noastre.

Mulți dintre ei sunt receptivi din prima clipă și nu au nevoie de foarte multe explicații, dar există și copii ce vor să înțeleagă de ce ar fi atât de important pentru ei, pentru cei din jurul lor ca regulile să fie respectate. Iar pentru a înțelege, copiii au nevoie de exercițiu, au nevoie să experimenteze atât consecințele pozitive, cât și pe cele negative ale faptelor/acțiunilor lor, au nevoie să greșească pentru ca apoi să aleagă în cunoștință de cauză.

Un lucru este cert, regulile și legile existente în societate nu vor dispărea peste noapte, iar copiii se vor întâlni cu ele și vor auzi despre acestea pe tot parcursul vieții. De aceea, consider că este importantă atitudinea pe care o dezvoltă aceștia față de respectarea regulilor și dacă sunt ele percepute sau nu ca mijloace de constrângere, de control.

Alina Matei: Chestiunea regulilor nu se schimbă nici după ce copiii devin adulți. Am putea transforma proverbul "*copil mic, griji mici, copil mare griji mari*" într-unul "*copil mic, reguli puține, adult, reguli cât mai multe*"? 😊

Bianca Opreș: Privind în urmă, la perioada în care băiețelului meu avea câțiva anișori și amintindu-mi cât de multe griji îmi făceam atunci pentru aspecte ce priveau creșterea lui, aspecte care acum nu m-ar mai preocupa atât de mult, conștientizez că experiența acumulată în tot acest timp este cea care mă ajută, în momentul de față, să privesc dincolo de grijile inerente și să mă bucur de apropierea dintre noi.

Pe același considerent, în cazul copiilor, cred că ceea ce îi impactează de fapt pe aceștia este sentimentul ce îl resimt atunci când sunt obligați să adopte un anumit comportament, să facă un anumit lucru fără a li se oferi posibilitatea de a alege ceea ce își doresc.

Într-adevăr, numărul regulilor, al legilor pe care un adolescent/adult trebuie să îl respecte este mult mai mare decât numărul celor pe care trebuia să le respecte în copilărie. Însă numărul acestora crește proporțional cu vârsta, și crește într-un sens pozitiv. Ele nu reprezintă sancțiuni pe care societatea le stabilește ca urmare a creșterii și dezvoltării.

De aceea, un copil care a reușit să integreze la timp apartenența la societate, care a reușit să înțeleagă de timpuriu importanța respectării regulilor și implicațiile nerespectării acestora, poate fi un adolescent, și mai târziu un adult, care nu se va simți constrâns și nici copleșit de numărul regulilor sau al legilor pe care va trebui să le respecte. Astfel pot fi evitate dezvoltarea unor comportamente de revoltă împotriva autorității.

Alina Matei: Reguli avem zi și noapte. Cum îi învață Legisman că regulile există, nu sunt simple amăgiri?

Bianca Opriș: În esență, lumea copiilor este o lume minunată, plină de iubire și de veselie, de bunătate și de gingășie. În interiorul acestei lumi, fiecare copil urmează propriul drum și scrie propria poveste bazată pe întâmplările ce îi ies în cale.

Astfel, copiii sunt motivați să învețe dacă ceea ce învață pornește de la o realitate pe care o cunosc, dacă provine din lumea lor și dacă au la bază experiențele pe care le-au trăit.

Legisman știe toate acestea și de aceea vine în ajutorul copiilor cu exemple concrete, “culese” din sursă sigură, direct din lumea cea minunată. Le numește provocări, iar acestea sunt o “oglină” a multor experiențe cu care copiii se confruntă zi de zi.

Alina Matei: Copiii învață devreme că nu pot face ceea ce vor. Regulile îi încurcă pe copii, îi pun să facă altfel decât ar vrea ei. Îi fac să gândească. Și iarăși intervine Legisman.

Bianca Opriș: Pentru copii lumea lor minunată este și plină de provocări. Însă nu mereu aceste provocări îi încântă pe copii. Interdicțiile nu sunt pe

placul nimănui, fie că vorbim despre copii, fie despre adulți. Dacă nu sunt explicate și nu reprezintă consecințe logice interdicțiile pot genera un efect invers celui așteptat, copilul simțind frustrare și că îi este subminată autonomia .

Însă, în interiorul unor limite clar stabilite, înțelese și acceptate de comun acord, copiii pot exercita liberul arbitru; având ocazia de a face ceea ce își doresc și constatând care sunt rezultatele alegerilor lor. Astfel, copiii află ce înseamnă responsabilitatea.

Există și nenumărate momente în care ei forțază limitele, le împing dincolo de granițele agreeate de comun acord, este firesc. Nereușind, vor resimți furtuni de emoții pe care au nevoie să învețe cum să le gestioneze și să le accepte.

Astfel, copiii învață de la Legisman că emoțiile negative sunt îndreptățite și permise. Că nu-i nimic în neregulă cu ei dacă le simt, este firesc; că este doar o experiență neplăcută a cărui final îl pot schimba ei înșiși, “alegând mai bine data viitoare”.

Alina Matei: Nu ajung să cunoască și să aplice toate regulile că un nou cuvânt apare în vocabularul copiilor: legile. Next level – ca la jocurile generațiilor noi. Par și mai monstruoase decât regulile. :) Ce sens dă acestora Legisman?

Bianca Oprea: Corect, la prima vedere, dacă sunt percepute de către copii ca mijloace de constrângere, atât regulile cât și legile pot părea monstruoase.

Însă pe parcursul cărții regulilor li se conferă o valență pozitivă, același lucru întâmplându-se și în cazul legilor. Mesajul ce se dorește transmis copiilor este acela că regulile preced legile, iar cerința și necesitatea respectării legilor reprezintă o etapă firească și naturală ca urmare a creșterii și dezvoltării.

Dacă în copilărie, copiilor li se oferă posibilitatea de a hotărî cu privire la respectarea sau nerespectarea regulilor, fiind informați în prealabil despre urmările pe care acțiunile/faptele lor le atrag, când vor deveni adulți vor putea să discearnă între ceea ce reprezintă o activitate, o faptă pozitivă sau negativă, vor reuși să prevadă rezultatele acestora, iar ulterior vor alege care sunt consecințele pe care sunt dispuși sau nu să le suporte, acceptându-le.

Fiind un proces de durată ce se poate întinde, uneori, pe întreaga perioadă a copilăriei, nu poate fi foarte confortabil pentru părinți să adopte acest punct de vedere, întrucât ar putea crede că pierde controlul asupra copiilor lor. Însă,

pe termen lung, încrederea pe care o investim în copiii noștri, în capacitatea acestora de a alege pentru ei înșiși, poate contribui la hrănirea nevoii de competență și de autonomie.

Alina Matei: Ați alocat pagini frumos scrise și cu imagini potrivite dedicate Constituției. Aici s-ar putea bucura copiii pentru că nu doar ei sau adulții au reguli și legi, dar și țările au o lege supremă – numita Constituție. Legisman are competențe extinse? 😊

Bianca Opriș: :) Empatia este cuvântul care ar putea descrie cel mai bine sentimentul pe care l-am avut atunci când am hotărât să scriu această carte. Discuția privind respectarea sau nu a regulilor este des întâlnită în copilărie, reprezentând o problemă reală și serioasă pentru copii. De aici pot porni multe divergențe, de aceea am considerat că este oportun ca acestui subiect să i se acorde o atenție deosebită, iar copiilor să li se ofere o imagine de ansamblu care excede universului lor apropiat.

Mutând “reflectorul” de pe copii, acestora li se oferă un exemplu de bune practici. Ei află că nu sunt singurii cărora li se solicită, în mod arbitrar, respectarea regulilor, ci pot deduce că sunt partenerii noștri în promovarea unor comportamente ce pot contribui la buna funcționare a societății.

Asemeni adulților, copiii pot asimila conținuturi variate atunci când acestea sunt prezentate conform nivelului lor de înțelegere și adaptate fiecărei etape de dezvoltare. De ceea, conținutul acestei cărți poate fi asimilat progresiv, adresându-se atât copiilor mai mici, de 7-8 ani, cât și celor mai măricei de 12-14 ani, oferind un punct de plecare pentru toți cei care doresc să aprofundeze subiectul.

Alina Matei: Cartea este interesantă și pentru că dezvoltă cultura generală: aici află, dacă nu au făcut-o până acum, despre Hammurabi (cu al său cod), împăratul Iustinian, marele Montesquieu, Benjamin Franklin (atât în calitate de vizionar jurist, dar și inventator), Claudius (oratorii au fost recunoscuți ca avocați și plătiți în timpul domniei lui). Ilustratoarea Alice s-a depășit pe ea. Așadar, copiii află că legile nu sunt de ieri de azi și că nu are nimeni nimic cu ei când li se vorbește despre ele?

Bianca Opriș: Alice este un artist desăvârșit, iar ilustrațiile create de ea sunt adevărate opere de artă. Datorită imaginilor, conținutul cărții este mult mai

accesibil micuților cititori, iar mesajul ce am dorit să fie transmis poate ajunge mai ușor la ei, impactându-i pozitiv.

Copiii iubesc culorile, imaginile vii, așadar ilustrațiile sugestive și vii colorate pot fi mediatorii ce pătrund în sufletele copiilor și le transmit acestora că noi, adulții, celebrăm copilăria chiar și atunci când abordăm un subiect ce uneori poate părea complet neprietenos, cum sunt regulile. :)

Alina Matei: Exemplificați în carte care sunt profesiile care lucrează cu legile. Capătă noi sensuri regulile/legile. Sunt ele nu un "de ce", ci un mare "ce"?

Bianca Opriș: Noi, părinții, suntem primele modele ale copiilor noștri. Ulterior, pe măsură ce cresc, copiii își vor alege modele, idoli dintre persoanele pe care le întâlnesc în drumul lor sau dintre personajele descoperite prin intermediul lecturilor, jocurilor etc. la care sunt expuși, au acces. Ca orice alte meserii, profesiile din acest domeniu de activitate sunt și ele de interes pentru copii.

Însă mai presus de alegerea unei profesii copiii, adolescenții au nevoie să descopere care sunt valorile importante pentru ei, activitatea care li se pare semnificativă pentru societatea în care trăiesc, să cunoască principiile care guvernează diferitele domenii de activitate, ajutându-i astfel în cultivarea vocației lor.

Un studiu al Asociației Britanice de Psihologie relevă faptul că persoanele care și-au descoperit vocația și, ulterior, au urmat-o au declarat niveluri ridicate de satisfacție personală, profesională și chiar de sănătate.

Așadar, regulile/legile pot căpăta noi sensuri pentru copiii/adolescenții care, înainte de alegerea unei profesii, au reușit să integreze apartenența la societate și sunt în deplin acord cu principiile ce guvernează domeniul de activitate din care face parte profesia aleasă; iar hotărârea de a îmbrățișa o anumită profesie nu survine în urma unei simple alegeri, ci rezonază cu valorile lor, reprezentând o „chemare” a acestora.

Alina Matei: Internetul, la fel ca orice lume, are și el regulile lui. Deși două lumi diferite, Legisman le arată că importanța legilor din lumea reală se regăsește și în lumea virtuală?

Bianca Opriș: Internetul face parte din viața noastră, cu bune și rele. El pătrunde din ce în ce mai mult și în viața copiilor noștri; evoluția tehnologiei

aducând și beneficii de care nu îi putem priva pe copii. Însă există și un revers al medaliei, iar copiii au nevoie să îl cunoască, fiind informați potrivit nivelului lor de înțelegere despre riscurile la care se expun în mediul online.

Pentru început, ajutându-i să conștientizeze existența unei conexiuni și a unei interdependențe între cele două lumi, cât și concesințele pe care acțiunile întreprinse în lumea virtuală le pot avea în viața reală, copiilor li se oferă posibilitatea de a rămâne cât mai mult în contact cu lumea reală.

Însă, din cauza complexității sale și a faptului că internetul devine tot mai mult o realitate juridică, iar odată cu înaintarea în vârstă copiii au o mai mare expunere în mediul virtual, consider că este oportun ca acestui subiect să i se acorde o atenție deosebită; oferindu-li-se copiilor acces la cât mai multe informații despre modul în care pot acționa concret în anumite situații și care sunt măsurile pe care le pot lua pentru protecția și siguranța lor în mediul online.

Alina Matei: Concluzia cărții despre rolul oamenilor în respectarea legilor, aducătoare de civilizație, este foarte revigorantă. Legisman pare să-și fi atins obiectivul?

Bianca Opriș: Fără a încuraja obediența, Legisman prezintă pe parcursul acestei cărți principiile și valorile ce îl fac să vibreze și pe care le consideră demne de a fi promovate. Însă, acesta oferă cititorilor săi libertatea de a descoperi și de a alege dacă aceste principii și valori evidențiate pot constitui, și în viziunea lor, motorul civilizației.

Alina Matei: Ce vă propuneți pentru anul 2022 și dacă vă bate gândul să mai scrieți cărți?

Bianca Opriș: Deocamdată nu vă pot răspunde la această întrebare. :)

Însă vă pot spune că “Învață cu Legisman” este proiectul de suflet care, din punct de vedere profesional, îmi aduce cea mai mare bucurie și satisfacție; iar acesta nu a fost un proiect planificat ci a apărut pur și simplu.

Alina Matei: Un mesaj, vă rog, pentru cititorii J și pentru cei care fac J.

Bianca Opriș: Cititorilor J le mulțumesc pentru că au parcurs acest interviu și le doresc inspirație și răbdare alături de copii.

Întregii echipe J îi transmit toată aprecierea și considerația mea pentru implicarea activă în promovarea și întărirea încrederii în Justiție.

Alina Matei: Mulțumesc pentru că ați stat de vorbă cu mine!

Bianca Opriș: Și eu vă mulțumesc și vă sunt recunoscătoare pentru această inițiativă, pentru sprijinul acordat în promovarea cărții!